

UNIwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny
KATEDRA FILOLOGII SŁOWIAŃSKIEJ

Nazwa przedmiotu:	Wstęp do filologii słowiańskiej	Punkty ECTS:	3
Forma zajęć / liczba godzin:	wykład, ćwiczenia konwersatoryjne	15 + 15	
Koordinator przedmiotu:	dr hab. Ivan Petrov		
Prowadzący zajęcia:	dr hab. Ivan Petrov		
Skrócony opis przedmiotu:	Przedmiot wprowadzający w problematykę językowego zróżnicowania Słowiańszczyzny oraz wiążących się z tym podstawowych subdyscyplin filologii słowiańskiej, ze szczególnym uwzględnieniem językoznawstwa historycznego i podstawowej terminologii opisującej język prasłowiański i kulturowo-religijne obszary Słowiańszczyzny (Slavia Orthodoxa i Slavia Latina).		
Wymagania wstępne:	Wymagania pozwalające na rozpoczęcie pierwszego roku studiów slawistycznych na poziomie licencjatu.		
Efekty kształcenia:	W efekcie odbytego kursu student powinien:		
Wiedza:	<ol style="list-style-type: none"> mieć podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu subdyscyplin slawistycznych w systemie nauk oraz o ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej (01F--1A_W01); mieć elementarną wiedzę o powiązaniu dyscyplin slawistycznych z dyscyplinami koniecznymi do poszerzania wiedzy (historia, etnologia, archeologia) (01F--1A_W02); mieć podstawową wiedzę na temat zróżnicowania językowego Słowiańszczyzny i historycznych i lingwistycznych uwarunkowań tego zróżnicowania (01F--1A_W04). 		
Umiejętności:	<ol style="list-style-type: none"> posiadać elementarną umiejętność posługiwania się pojęciami i terminami z zakresu paleoslawistyki (01F-1A_U02); mieć elementarne umiejętności merytorycznej argumentacji i formułowania wniosków i samodzielnych sądów na temat przyczyn i przejawów zróżnicowania językowego Słowiańszczyzny (01F-1A-U12). 		
Kompetencje społeczne:	<ol style="list-style-type: none"> umieć odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań (01F-1A_K03); posiadać elementarne kompetencje społeczne takie jak: otwartość na odmienność kulturową, umiejętność wskazania własnych zainteresowań, krytycznego myślenia (01F-1A_K05). 		

Treści kształcenia:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Filologia słowiańska (slawistyka) jako kierunek studiów i dyscyplina naukowa; slawistyka a bałkanistyka; slawistyka w Polsce; slawistyka i inne dyscypliny humanistyczne. 2. Zróżnicowanie Słowiańszczyzny na poziomie językowym; warunkowania religijne i historyczne zróżnicowania językowego. 3. Typologia języków słowiańskich: języki literackie, mikrojęzyki, języki wymarłe, wegetujące, aspirujące i in. 4. Pokrewieństwo językowe i genetyczna klasyfikacja języków słowiańskich; fenomen języka prasłowiańskiego, rodzina języków słowiańskich a liga języków bałkańskich. 5. Język prasłowiański jako przedmiot badań i studiów; metody jego rekonstrukcji i opisu; pochodzenie języka prasłowiańskiego (klasyfikacja genetyczna języków indoeuropejskich, wspólnota bałto-słowiańska). 6. Język prasłowiański w stosunku do języka starocerkiewno-słowiańskiego i języka cerkiewnosłowiańskiego. 7. Okoliczności powstania języka staro-cerkiewnosłowiańskiego; obszary kulturowo-religijne Slavia Orthodoxa i Slavia Latina. 8. Pochodzenie i ramowa historia oryginalnych alfabetów słowiańskich: głągolicy i cyrylicy. 9. Zróżnicowanie gatunkowe tekstów źródłowych obszaru Slavia Orthodoxa; najstarsze zabytki staro-cerkiewno-słowiańskie. 10. Podstawowe tendencje rozwojowe języka prasłowiańskiego na płaszczyźnie fonetycznej (rozwój prozodii, prawo korelacji palatalności, prawo otwartej sylaby). 11. Rozwój prozodii i powstanie nowych fonemów prasłowiańskich. 12. Prawo korelacji palatalności i ważniejsze procesy z nim związane: palatalizacje spółgłosek tylnojęzykowych, powstanie <i>l</i> epentetycznego, palatalizacja przez <i>j</i>. 13. Prawo otwartej sylaby i ważniejsze procesy z nim związane: metateza śródgłosowa, metateza nagłosowa.
Metody i kryteria oceniania:	<p>Studenci są oceniani na podstawie obecności na wykładach (30%) i aktywnego udziału w konwersatoriach (20%). Podstawą oceny jest egzamin ustny z przedmiotu (50%).</p>
Metody dydaktyczne:	<p>Wykład problemowy, ćwiczenia informacyjne z zastosowaniem prezentacji i dyskusji. Praca własna studentów (poszukiwanie aktualnych materiałów we wskazanych źródłach podręcznikowych i internetowych). Po omówieniu zagadnień lingwistycznych samodzielna rekonstrukcja historyczna na podstawie uzyskanych wiadomości teoretycznych, znajomości języka polskiego i wiedzy o innych językach słowiańskich.</p>
Literatura:	<p>L. Moszyński, <i>Wstęp do filologii słowiańskiej</i>, wyd. 2, Warszawa 2006 i nast.</p>

	<p>I. Sawicka, J. Sujecka, <i>Wprowadzenie do bałkanologii: etnosy – języki – areaty – konceptualizacje</i>, Warszawa 2015.</p> <p>Cz. Bartula, <i>Podstawowe wiadomości z gramatyki staro-cerkiewno-słowiańskiej na tle porównawczym</i>, Warszawa 2002 i nast. [paragrafy wstępne].</p> <p>A. Duličenko [А. Дуличенко], <i>Osnovy slavjanskoj filologii</i> [Основы славянской филологии], t. 1-2, Opole 2011 [wybrane tabele i zestawienia].</p>
Informacje dodatkowe:	Brak.